

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Szerző: *ü. p.*Cím: *A terméketlen Budapest.*Forrás: *Budapest.**Bp.*

(Hely)

9/6. 18

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A terméketlen Budapest.

Alig kétnapos még ez a stigma. Tegnapelőtt égették bele a főváros husába. Eleven, friss sebet sajgat ez a hirtelen nyílt vérkoszoru.

Ilyen riasztó és vigasztalan epitheton még nem kapott a főváros. Sokszor korholták, de nem nagyon komolyan. A legtöbb szidalom úgy hangzott, mintha szerelmi vallomás volna. Minden szemrehányásban az elfojthatatlan rajongás magasztaló dicsőrete lappangott, mert legtöbbször azok szidták, akik legjobban imádták.

Elkeseredett igazlátók ugyan néha a bűneire is ráhibáztak. Leszólták az apró bűnei miatt, a könnyelműsége, a dőzsölő és prédáló kedve miatt, a legnagyobb bűnere mindmostanáig nem talált rá senki sem.

Most aztán ezt is fölfedezték. Budapestnek *egy* igazi nagy bűne van: a szerencsétlensége. Budapest *terméketlen*.

Ez mindennél súlyosabb és mindennél vigasztalanabb is, mert ez minden bünt és minden átkot magába foglal. A terméketlenség a hanyatlásnak nem a kezdetét jelenti, hanem a befejező momentumát. Ez az utolsó stáció.

Budapest kétségbevonhatlanul Páris sorsára jutott. A népessége nem szaporodik; állandóan csökken és még értéke szerint is meghitványul. Számokkal és adatokkal bizonyította ezt be nyílt fórumon egy igen

komolyan, vehető tudósunk, hát ezt el nem hinní nem lehet. E tudósunk megállapításai nyomán ugyan konstatálni lehet, hogy Budapest terméketlensége másfolyen, mint Párisé. Páris már a meddőség állapotát sinyli. A magyar főváros nem meddő és nem is az a hiba, hogy Budapest asszonyai irtóznak az anyaságtól. A nagy részök nem irtózik tőle. De az embertermés betakarítására és egészséges megtartására alkalmatlanok, mert — szegények.

Ez aztán speciálisan magyar tragédia, mert ez csak minálunk van így, minden más országban az ellenkező tapasztalható. Általában nem a szegénység akasztja meg a termékenységet, ellenkezőleg: az alsóbb osztályok biztosítják rendszerint a népességi statisztikák egyenlőségét, a gazdagokkal szemben, akik nem szeretik a családjuk terebélyes meglombosodását. A gazdagok gyermekiszonya körülbelül mindenütt egyforma, de nem egyforma a szegények ellentálló ereje és a dekadencia ezen fordul meg. Ahol az alsó osztályok ereje nem merül ki végképpen az étellel való küzdelemben, ahol kulturális, népjóléti és tökéletesre kifejlesztett egészségügyi intézményekre támaszkodhatik, ott a szegénység természetes termékenysége nem merülhet ki a szaporodás tényében, mert ott a szegény ember a gyermekeit meg is tudja tartani. A gyermekhalandóság csak ott pusztítja megállíthatlan hevességgel a népességet,

ahol a szegénység nem csupán a saját szegénységénél fogva tehetetlen, de tehetetlen az állam, a társadalom közömbösségénél fogva is, ahol a nevelési és ételmezési viszonyok olyan feladatok elé állítják a szegény embert, amelyekkel nem tud sikeresen megküzdni.

Magyarországon ez a helyzet. Ilyen volt már a háboru előtt is, a háboru alatt még megrosszabbodott. A háboru következtében csak annyiban, mert a háboru csiholta ki a gazdagokból és a gazdagodókból azt az iszonytató önzést, amely a szegény ember életkörülményeit valósággal állati sorba juttatta.

Az ételmezés problémája nem közgazdasági probléma, hanem nemzeti kérdés, mert ma már a faj fentartását érinti. A drágaság nemcsak a legnagyobb, de a legveszedelmesebb ellenségiünk is, mert belső ellenség. Ha igazán győzni akarunk, ezt kell legyőzni első sorban. De csak úgy immelámmal összetákoltt intézkedésekkel nem lehet. Olyan intézkedést tegyen a kormány, amely a kenyeret sérthetetlené és megámadhatatlanná tegye. A kenyeret és min-

1918

dent, ami hozzá tartozik. Már Luther Márton sem tartotta elégnek a kenyeret és amikor azért könyörgött, hogy add meg mindennapi kenyerünket, mást is belegondolt az imádságába. Add meg mindennapi kenyerünket és add meg a ruhát és a cipőt is. Add meg a ház, az udvar, a föld és a jószág termékenységét és add meg nekünk minden nap a pénz bőségét, az asszony, a gyerekek és a háznép meglégedettségét. Adjál jó kormányzatot, kellemes időjárást, jó barátot és kellemes szomszédot. És hogy az is megadassék, ami a könyörgésből kimaradt, hát azzal fejezte be : és még ehhez hasonlókat.

Kenyér kell és még ehhez hasonló. Abból pedig elég van ebben az országban. Itt még a szegénynek sem kellene éhezni. És ha a gazdagok a szegényre háritották át a nemzetfentartás súlyos feladatát, hát gondoskodjanak róla, hogy a szegények meg is felelhessenek az isteni küldetésnek. Ha önként nem teszik, kényszeríteni kell őket arra, még pedig idejében. Mert a késői törvénynek az lehet majd a sorsa, hogy nem lesz már, akit az önzés ellen megvédhessen.